

Verklaring van Münster
omtrent de onderlinge relaties op het gebied van hoger onderwijs, wetenschap en
onderzoek
tussen
Nederland, de Vlaamse Gemeenschap van België, het Groothertogdom Luxemburg,
Nederland en de deelstaat Noordrijn-Westfalen

Preambule

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van Nederland, de minister van Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap van België, de minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap van België, de minister van Cultuur, Hoger Onderwijs en Onderzoek van het Groothertogdom Luxemburg en de minister van Wetenschap en Onderzoek van de deelstaat Noordrijn-Westfalen juichen de reeds bestaande, goede en intensieve samenwerking op het gebied van hoger onderwijs en onderzoek toe.

Met grote voldoening stellen de ministers het volgende vast:

- Op het gebied van onderwijs en onderzoek zijn bilaterale en multilaterale netwerken ontstaan en de vertakkingen ervan nemen verder toe.
- De behoefte aan informatie over studeren in het buitenland en buiten de eigen regio is groot.
- Het aantal gemeenschappelijke opleidingen en binationale postdoctorale cursussen is in de afgelopen jaren met sprongen gestegen.
- Studenten en docenten nemen vol enthousiasme deel aan uitwisselingsprogramma's.
- Er bestaan talrijke grensoverschrijdende, geïnstitutionaliseerde samenwerkingsverbanden op het gebied van onderzoek tussen de wetenschappers uit de betrokken landen, deelstaten en regio's, en de samenwerking binnen de EU-Kaderprogramma's verloopt zeer succesvol.
- De instellingen in de grensregio's hebben hun grensoverschrijdende samenwerking met onderzoeksinstituten op het gebied van onderwijs en onderzoek in de afgelopen jaren versterkt met het oog op de bevordering van de regionale innovatie en economische ontwikkeling.

De ministers zijn van mening:

- dat de doelstellingen als geformuleerd in de mededeling van de Europese Commissie “De rol van de universiteiten in het Europa van de kennis” een goed uitgangspunt vormen voor een debat tussen en binnen de Lidstaten van de Europese Unie;
- dat het wijdvertakte netwerk van universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten, hun goede infrastructuur en de geringe onderlinge afstanden tussen de wetenschappelijke instellingen voor de bij de samenwerking betrokken partners een uitstekende positie in Europees verband betekent;
- dat de samenwerking tevens tot doel heeft de internationale concurrentiekracht in ieders belang gericht en duurzaam te bevorderen, in het licht van de EU-besluiten van Lissabon (2000) en Barcelona (2002) en met name gelet op de hierin geformuleerde strategische doelstelling om uiterlijk in 2010 3% van het bruto nationaal product in onderzoek te investeren;
- dat van het gemeenschappelijke overleg positieve impulsen uitgaan voor het vigerende wetenschaps- en onderzoeksbeleid, in het bijzonder waar het erom gaat de gemeenschappelijke kennis- en onderwijsruimte aantrekkelijker te maken voor jonge onderzoekers;
- dat het vervolg op het Bologna-proces moet worden aangemoedigd, teneinde de mobiliteit van de studenten verder te stimuleren;
- dat de samenwerking tussen de betrokken landen, deelstaten en regio's aan belang wint op het moment van het bekleden van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie door één van de betrokken landen.

Opleiding, opleidingen en onderwijs aan de universiteiten

De ministers zijn op het gebied van opleiding en onderwijs aan de hoger onderwijs instellingen voorstander van:

- intensivering van de inspanningen bij het opzetten van gemeenschappelijke opleidingen;
- nauwere samenwerking bij de ontwikkeling van wederzijds erkende, nieuwe opleidingen en bij de invoering van de bachelor/master-structuur;

- bevordering en intensivering van gemeenschappelijke evaluatiecriteria en kwaliteitsbewakingsmethoden evenals de voortzetting en uitbreiding van de samenwerking tussen de accreditatiebureaus;
- het instellen van nieuwe roulerende en gasthoogleraarschappen;
- vermindering van bestaande bureaucratische en juridische hindernissen met het oog op de ontwikkeling van gemeenschappelijke opleidingen en de uitwisseling van studenten en docenten;
- het slechten van de onderlinge taalbarrières;
- voortzetting van bilaterale resp. multilaterale universitaire dagen;
- initiatieven op het gebied van de uitwisseling van ervaringen tussen medewerkers van de buitenlandafdelingen van de instellingen in de betrokken landen ter bevordering van de mobiliteit van studenten en docenten.

Wetenschappelijk onderzoek en innovatie

De ministers zijn op het gebied van wetenschappelijk onderzoek voorstander van:

- invoering van nieuwe, grensoverschrijdende postdoctorale cursussen;
- voortzetting en uitbreiding van binationale resp. multilaterale onderzoeksfellowships;
- samenwerking bij de vernieuwing van de Europese onderzoeksloopbanen;
- stimulering van de grensoverschrijdende samenwerking en van de uitwisseling met het oog op de ontwikkeling van de Europese Onderzoeksruimte;
- intensivering van de uitwisseling tussen de liaisonafdelingen en contactpunten, als ook van de stimulering van nieuwe, gemeenschappelijke aanvragen binnen de EU-Kaderprogramma's voor onderzoek en andere Europese programma's;
- uitwisseling van ervaringen tussen de instellingen ter bevordering van onderzoek in samenwerking met de Academies van Wetenschappen met het oog op de verdere ontwikkeling van de wetenschappelijke samenwerking;
- intensievere, gemeenschappelijke benutting van de bestaande programma's ter bevordering van onderzoek door stichtingen en andere instellingen met het doel nieuwe, grensoverschrijdende onderzoeksprojecten te initiëren;
- de organisatie van wetenschappelijke conferenties over wisselende onderwerpen;

- nieuwe initiatieven van de instellingen op het gebied van de grensoverschrijdende samenwerking met regionale instellingen en ondernemingen met het oog op de bevordering van de regionale innovatie en economische ontwikkeling en de integratie van de regio's in de kennismaatschappij met gebruikmaking van de Europese stimuleringsmaatregelen.

De ministers spreken tot slot de hoop uit dat meer Europese partners zich bij de in deze verklaring tot uitdrukking gebrachte bereidheid tot samenwerking zullen aansluiten, waartoe reeds de intentie is geuit door de deelstaat Nedersaksen. Zij spreken af in de toekomst regelmatig bijeen te komen om over de stand van zaken met betrekking tot de tenuitvoerlegging te beraadslagen.

Münster, 8 oktober 2003

Minister van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap van Nederland

(Maria van der Hoeven)

Vlaams Minister van Onderwijs en Vorming

(Marleen Vanderpoorten)

Minister van Cultuur, Hoger Onderwijs
en Onderzoek van het Groothertogdom
Luxemburg

(Erna Hennicot-Schoepges)

Minister van Wetenschap en Onderzoek
van de deelstaat Noordrijn-Westfalen

(Hannelore Kraft)

Vlaams Minister van Financiën en Begroting,
Ruimtelijke Ordening, Wetenschap en
Technologische Innovatie

(Dirk Van Mechelen)